

BÁCSMEGYEI NAPILÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
félévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Laptulajdonosok és főszerkesztők:

JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:

Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11

Kiadóhivatal:

HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadka.
Telefon sz. 85.

Az új aera.

Olyasminek voltunk tegnap délelőtt szem- és fültanui, aminek Magyarországon szem- és fültanui eddig csak Szabadkán akadhattak. És ezt igazán örömmel állapíthatjuk meg azért, mert ezen nevezetes, hazánkban páratlanul álló esetről egyetlen egyre következtethetünk csupán, arra ugyanis, hogy Szabadkán az új aera a törvénytiszteletet szent kötelességének ismeri el. Ebből pedig önként folyik, hogy Szabadka közügyét biztos kezek vezetik, tiszta értelem irányítja és becsületesen érző lelkek öröködnék a polgárok java fölött, nem ismerve különbséget polgár és polgár között akkor, a mikor szent, nemes hivatásának teljesítéséről van szó.

Jog, törvény és igazság! ezeket a jelszavakat vallotta magáénak az új aera s tegnap bebizonyította, hogy e jelszavakat őszintén fogja föl s a megvalósításukra való törekvésben hajlíthatatlan lesz. Bebizonyította pedig úgy, ahogyan Magyarország egyetlen közigazgatási hatósága sem szolgáltatott jogszeretete, törvénytiszteletét és az igazságra való törekvése mellett tanubizonyosságot. És mikor a bizonyítékot szolgáltatva, megnyugtatta a város minden egyes polgárát afelől, hogy vagyona, biztonsága, haladása jó sáfárok felügyeletére és kezelésére van bízva.

A szocialisták kértek engedélyt népgyűlés tartására a főtéren. Eddig hasztalan volt minden kérelmük, nem talált meghallgatásra. Tegnap, vasárnap, az új aera vezetője megengedte, tisztelve a gyűlékezési jogot, tisztelve a magyar alap-törvényeket, hogy a szocialisták a most hivatalos helyiségül szolgáló régi gymnasium udvarán, tehát a városházának udvarán tarthassák meg gyűléseiket és mondhassák el igazságaikat, melyeket okvetlenül meg kell szivlelnünk, ha társadalmi szervezetünknek viszonylagosan végtelen és törvénytiszteletű alakulási pro-czessusának békés menetét akarunk biztosítani.

Tudjuk mi azt, hogy a városházának

udvarán megtartott szocialista népgyűlés szónokai az igazságokat nem tudták az igazsághoz illő alakban bemutatni; hallottuk, hogy az igazságot akarva hirdetni, az igazság méltóságát sértve szidalmazták; tagadhatatlan, hogy a társadalmi és politikai rend átalakításáról ábrándozva, a társadalmi rend felforgatását hirdették; hallottuk, hogy az egyik szónok az urakat szidva maga is megurazta az elvtársakat: de hát ezek a lényeg igazságából nem vonnak le semmit, s hatóságunk törvénytiszteletét csak még plausibilisebbé teszik és mintegy letagadhatatlanul dokumentálják elvét, melyet ezekkel a szavakkal fejezhetnénk ki leginkább: az igazság mindenek fölött.

De ezen Szabadka lakosságát mindenek fölött megnyugtató tanulságon kívül még egy másik, általánosabb tanulságot is meríthetünk a tegnapi szocialista népgyűlésből.

Az egyik szónok, aki Krisztust állította föl, nagyon helyesen, a szocialisták mintaképeül, maga tagadta meg szidalmazást szidalmazásra halmozva Krisztust. De nem tehetett másképp. Hiszen elismerte, hogy ismeretei korlátoltak s így érvelés és magyarázás helyett a szidalmazáshoz folyamodhatott csupán. Izgatott és nem tanított, felforgatásra és nem cél tudatos munkára buzdított. Ez a baj mely az igaz eszmék megvalósításának soká akadályos lesz még. Akadályos lesz mindaddig, míg az elvtársakat meg nem tanítják a felforgatás és a fejlesztés, az átalakítás munkájának megkülönböztetésére.

Oda kell tehát törekednünk, hogy akik mint a szellem, az értelem munkásai érzik magukban a szocializmus igazságait, és ki ne érezné ma, oda álljanak a munkások közé, mint testvérek és hirdessék az igazságot ne azért, hogy felforgassanak, hanem hogy átalakítsanak.

A városháza udvarán dicsőség a népoktatásnak ez a munkája. Az új aera érezte, tudta ezt. Köszönet neki, hogy jogaink tiszteletben tartása mellett utat mutatott, melyet követnünk kellene a jog, a törvény és az igazság érdekében, me-

lyet hatóságunk szent jelszavakul fogadott el.

Bebizonyosodott tegnap, hogy a jog, a törvény és az igazság zászlója alatt küzdő hatóság működésében még a rossz is jó eredményt szülhet csupán. Mi szabadkaiak nyugodtak lehetünk, közügyeink jó kezekben vannak.

A helyzet.

— Politikai levelezőnkől —

Budapest, augusztus 24.

Mindent a titok leple fed. A kihallgatásokról semmi sem kerül a nyilvánosságra s még a máskor beavatottak is csak következtetnek. Következtetnek a meghallgatottaknak ismert politikai álláspontjából, melyhez legfőleg a meghallgatottak egyéni ambícióit veszik segédeszközzül.

Egyes politikuskoknak ujságírók előtt tett nyilatkozatai azok, melyek határozottabb következtetéseket engednek, de ezek között meghallgatottak nincsenek. Így például

Berzeviczy nyilatkozata

a helyzetről a következő: Előrebocsátom, hogy az a nyilatkozat csak ma este fog megjelenni a bécsi Fremdenblattban. Ime a nyilatkozat kivonata:

A nyilatkozat elismeri, hogy a magyar politikai helyzet a legkomolyabb aggodalmakra ad okot. A közvéleményt a hadseregrel vonatkozó nemzeti követelmények annyira áthatották, hogy a teljes csalódás ebben a tekintetben a parlamenti válság megoldását lehetetlenné tenné. A képviselőház feloszlátása s az új választások a kormánypárt többségét igen kérdésessé tennék s ha sikerülne is többséget szerezni, az a katonai kérdésben teljesen intranszigenz maradna.

Az is tény, hogy most már nem az obsztruíáló kisebbség kívánságának a teljesítéséről, hanem a további alkotmányos kormányzat lehetővé tételéről van szó s minél tovább késik a gyökeres s minden tekintetben kielégítő megoldás, annál nagyobb árt kell fizetni a parlamenti béke s a rendszer munka helyreállításáért.

Előszóval hozzák a bécsi lapok az ellenzéki vezérférfiak nyilatkozatait is, melyeknek lényegét minden ujságolvasó ismerheti anélkül, hogy elolvasná.

Az engedményekre

vonatkozólag egyesek azt mondják, hogy nem lesznek, mások sokat is ígérnek, am azok adnak is nem is, szóval okosnak lenni bajos. Tény az, hogy e sokféle kombináció

mind oda konkludál, hogy a király csak akkor határoz, hogyha majd előbb Bécsben meghallgatta a katonai köröket. De letagadhatatlan tény az is, hogy e sokféle kombináció közepette a hangulat kezd elkeseredett lenni. Szinte rosszul titkolt elkeseredett dühvel iparkodnak még a politikusok is egymást csillapítani.

A legújabb

hir az, hogy **Darányi Ignáozot** akarja a felsőge megbizni a kabinetalakítással. De biz ez a hir is csak hir, nagyon is hir.

A kihallgatásokról ujjat nem irhatok. még az sem új, hogy ma a felsőge Széll Kálmánt, Tisza Istvánt és dr. Falk Miksát hallgatta ki.

A Kállay Albert-Ikra utcák és a városligeti sugárut.

Nem régiben megirtuk azt a módot és irányt, melylyel a Kállay Albert illetve Ikra utca és a tervezett városligeti sugárut rendezése illetve létesítése a legkönnyebben és legczélszerűbben volna keresztül vihető.

Ha semmi egyebet sem értünk volna el multkori cikkünkkel, mint csak azt, hogy ezeknek a nagyfontosságú utaknak miként leendő létesítésére felhivtuk a figyelmet már ezen figyelemkeltés is jogot ad, hogy következetesek legyünk ezen várva-várt utcák mielőbb leendő létesítésének illetve rendezésének sürgetésében. És mi bizonyára legnagyobb készséggel fogunk mindenkor támogatni minden olyan mozgalmat és ténylekedést, mely ezen két — ugy közegészségi, mint közrendi és városszépítési szempontból — nagyfontosságú utca kérdésének mielőbbi végleges megoldására irányul.

Multkori cikkünknek azonban, mint azt tegnap egy rövid hirünk jelezte, a figyelem felébredésén kívül egyéb fontos eredménye is mutatkozik. Szóba került ugyanis a legutóbbi tanácsülésben a városligeti sugárut — de csak városszépítési szempontból. »Piaczaink« czimen azonban jelent meg a lapok hasábjain egy másik cikk is, mely a létesíteni szándékolt sugárut előtti »Kocsin árusítók piacza«-nak elhelyezését sürgeti a közbiztonság, közrend, közegészség és egy más városrész jogos érdekében is. Azóta ezen ügyben több panasz érkezett hozzánk, s mind olyan természetűek, hogy komoly mérlegelést és elbírálást követelnek. Ezek a panaszok valamennyien hangoztatják a városligeti sugárut kiépítésének elkerülhetetlen szükségességét annál is inkább, mert hiszen a Fűzfás-utca ide s tova nem lesz elegendő a forgalom lebonyolítására, mely már is nagy arányú.

A tanács érdeklődésének súlypontja azonban jelenleg nem ezen, hanem a nem kevésbé fontos Kállay-Ikra utcák rendezésére irányul. Utasítottat ugyanis a mérnöki hivatal, hogy ugy a telkeiket kisajátításra bocsátó, mint az ennek révén területet nyerő, de sőt az ez által szerencsésen nagy utcai vonalba kerülő telektulajdonosokkal is lépjen érintkezésbe egy sürgősen összehívandó értekezleten, melyen tisztáztatnék az, hogy ki mennyi területet és mily összegért ad át, ki mennyit és mily áron vesz.

Erősen ajánljuk a főmérnök ur figyelmébe, hogy ne feledkezzék meg azokról sem, kik anélkül, hogy eladni vagy venni volna kénytelenek a kérdéses területtől, mégis új utcai vonalat nyernek a rendezés esetében! Ezek a ház és telek tulajdonosok a

rendezés érdekében bizonyára szintén hajlandók lesznek a költségek fedezéséhez némi részben hozzájárulni.

Minden bizonynyal lesznek ez alkalommal is olyanok, akik kis rozoga viskójuk és picziny telkük árán egyszerre megszeretnének gazdagodni. azonban a mérnöki hivatal és a tanács bizonyára nem fognak ezektől megijedni, hanem a kisajátítási eljárás kellemetlen meglepetéseiben is részesíteni fogják az akadékoskodókat, kik ugy esetleg még a méltányos becsértéket sem kapják meg kapzsiságuk következtében, hanem csak a száraz bírói becsértéket.

Élénk érdeklődéssel fogjuk az ügy haladását állandóan kísérni és már most kérjük a főmérnök urat, hogy a reá bizott előzetes intézkedéseket mielőbb megtenni sziveskedjék. **E.**

Az ág. ev. gyámintézet gyűlése.

Az egyetemes evangélikus gyámintézet szeptember hó 19—21-ikén tartja Szabadkán országos nagygyűlését. A gyűlés s egyéb ünnepek programja a következő:

Szeptember hó 19-én :

Déi 12 órakor az egyházi tagok, a hivatalos személyek, a már ide érkezett, valamint az itteni vendégek gyülekezése az egyházi tanácsteremben, a honnan

12:15 órakor kocsikon a pályaudvarra vonulnak,

12:33 órakor a Bpest felől jövő vendégeknek a pályaudvaron való ünnepélyes fogadtatása az egyház részéről: Lelbach János egyházi felügyelő úr által,

12:50 órakor kocsikon való bevonulás a templom elé,

1 órakor a vidéki vendégek elszállásolása,

2 órakor Lelbach János egyházfelügyelő úrnál ebéd a vidéki vendégek részére,

4 órakor bizottsági gyűlés az egyház tanácstermében,

6 órakor a Luther-társaság igazgató tanácsának ülése a templomban,

Este 8 órakor ismerkedési estély a »Bárány szálloda« külön éttermében, étkezés étlap szerint.

Szeptember hó 20-án :

D. e. 9 órakor: ünnepélyes istentisztelet. Istentisztelet után rövid szünet.

D. e. 11 órakor: Egyetemes gyámintézeti közgyűlés következő tárgysorozattal:

1. Világi elnök megnyitó beszéde.
2. Egyházi elnök évi jelentése,
3. Gusztáv Adolf egyleti ügyek.
4. A bányai egyházkerületi gyámintézet jelentése.
5. A dunáninneri egyházkerületi gyámintézet jelentése.
6. A dunántuli egyházkerületi gyámintézet jelentése.
7. A tiszai egyházkerületi gyámintézet jelentése.
8. A számvizsgáló bizottság jelentése, a mult évi számadásokról, forgalmi és mérleg-számla-kimutatással.
9. A központi bizottság javaslata a segélyek felosztása iránt.
10. Jelentés a női és ifjusági egyletek működéséről.
11. Az új alapszabály-tervezetről.
12. A gyámintézeti elnökségre vonatkozó választásnak elrendelése.
13. Egyéb folyóügyek és indítványok.

14. A jövő évi közgyűlés helyének kitűzése.

15. Jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság kiküldése.

Déli 1 órakor: Közébed a »Bárány« szálloda diszóttermében. Egy teríték ára 4 korona. A közébed részvételi jegyek Szegő Fülöp Adolf egyház m. felügyelő, kir. posta és táviradivatali főnök úrnál veendőek át.

D. u. 5 órakor gyülekezés az egyház tanácstermében,

D. u. 5 óra 30 perckor kocsikon való kivonulás a pályaudvarra.

D. u. 5 óra 56 perckor vendégeink elutazása a zimonyi gyorsvonattal Torzsára.

Szeptember hó 21-én :

D. e. 9 órakor: Torzsán Luther-ünnepély külön tárgysorozat szerint.

D. e. 11 órakor: Luther-társasági közgyűlés.

A vidéki vendégek felkértnék, hogy idejövételüket lakásbeosztás miatt, Szegő Fülöp Adolf egyh. m. felügyelővel mielőbb közölni sziveskedjenek.

A helybeli hivek felkértnék, hogy a mennyiben vendégekre reflectálnak, hogy ez óhajukat ugyanott jelentsék be.

H I R E K.

Szabadka, augusztus 22.

— **Előkészítő ülés.** Holnap délelőtt 9 órakor előkészítő tanácsülés fog tartatni dr. **Biró Károly** polgármester elnöklete alatt. Az ülés tárgyát a f. hó 31-én megtartandó törvényhatósági bizottsági ülés tárgysorozatának megállapítása fogja képezni. Felemlítésre méltó körülmény, hogy **Schmausz** Endre főispánsága óta ez az első eset, hogy a főispán személyes elnöklete nélkül lesz a közgyűlési előkészítő ülés megtartva.

— **Diszpolgári oklevél.** Zentáról írják: Császka György kalocsai érseket május hó 8-iki közgyűlésünk választotta meg városunk diszpolgárává. Az erről szóló diszes oklevelet egy 10 tagból álló küldöttség f. hó 29-én fogja Kalocsán átadni a nagytudomány és jótékonyágában kifogyhatatlan főpapaak.

— **Zenta város Rákócziért.** A közeli Zenta város hazafias közönsége impozáns módon adott kifejezést vasárnap nagy Rákóczi fejedelem emléke iránt érzett kegyeletének. A város képviselőtestülete d. e. 9 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek tárgya — a nemzeti színű keretbe foglalt hivatalos meghívó szerint — «II. Rákóczi Ferencz fejedelmet, Bercsényi Miklós grófot és hű társait árulóknak és lázadoknak bélyező, elfogatásukat és jószágvesztésre való ítéltesüket kimondó 1715. évi 49. törvényozikk megváltoztatása iránt a Rákóczi-ünnepélyt rendező zentai ifjuság kérvénye volt.

— **Vizsgálat a királyhalmi erdőről iskolában.** A királyhalmi állami erdőri szakiskolában az évrő-vizsgálatok Pitroff erdőfelügyelő elnöklete és Kallivoda főerdész jelenléte mellett szeptember hó 18-án és 19-én tartatnak meg. Erről a földmivelésügyi miniszter azzal értesítette ma Szabadka hatóságát, hogy a vizsgálatra képviselőt küldjön.

— **A deszkási erdő megmentői.** A mult hó 11-én nagy veszedelemben volt a város tulajdonát képező deszkási erdő. Egy helyen ugyanis az erdő ismeretlen okból kigyulladt és mintegy három k. holdnyi terület el is pusztult az erdőségéből és hogy az egész erdőterület nem lett a lángok martalékává, fő-

leg Kremolai György, Horvát militiosi Elek, Bartus József, Ledenszky Menyhért, Torma Albert és Takács Lajos az oltás körüli fáradozásainak köszönhető. A város vagyonának megmentői fáradozásai megjutalmazásáért az erdőgondnokságnál igényt támasztottak, minek kielégítése végett Kallivoda főerdész a kérelemről jelentést tett a tanácsnak.

— **Huszonötödik évforduló.** Szép ünnepély folyt le a napokban a bács-feketehegyi népes, virágzó egyházban. Ezen a napon töltötte be ugyanis az egyház nagyérdemű és buzgalmu lelkésze, az alsóbaranya-bácsi egyházmegye tanácsbírája, **Tóth Sándor** lelkészi működésének huszonötödik esztendejét. A huszonöt évből huszonnégyet Feketehegyen töltött, hova a korán elhunyt, nagy egyházi szónok, Szilády János halála után hívták el egyhangulag a pestmegyei Gombáról. Az ünnepély a templomban és a paplakon folyt le. A templomban a presbitérium diszgyűlést tartott, amelyen az egyházmegye érdemekben megőszült esperese Szabó Péter elnökölt és amelyen Szendy Lajos, B. Pap István lelkészekon kívül nagyszámu közönség volt tanuja annak a jelenetnek, midőn a küldöttségileg meghívott és mélyen meghatott lelkészt az esperes üdvözölte, átadta neki a gyűlésből felvett, a nap jelentőségét és az ő érdemeit megörökítő jegyzőkönyv egy példányát és kérte buzgó imában Isten áldását az ünnepeltre és a gyülekezetre. A szépen ünnepelt lelkész tőle megszokott ékesszólással köszönte meg a szép lélekemelő tisztességtévést, majd egy dusan ezüstözött biblia átvétele után szívből jövő remek imádságban emelte az Ur oltaránál hálaadó és áldásért esdő Szózatát a minden jók Adójához. A paplakban az ág. hitv. ev. egyház, a német leányház, zsidó hitközség, politikai község, olvasó kör, tüzoltó testület küldöttei és végül a presbitérium testületileg tisztelegtek és tették le az elismerés és hála koszoruját a szeretett barát és vezér lábaihoz. Különösen megható volt a presbitérium élén látni egy egyszerű, Gáspár nevű 84 éves, szép magyar típusu, tisztos polgárt, aki immár a negyedik lelkész alatt 46 éven át viseli egy huzamban példás buzgalommal presbitéri tisztségét. Az ünnepséget lakoma követte, melyen többen mondottak köszöntőt.

— **Ludas-pusztai közegészséges érdeklében** Schmausz Endre főispán átiratilag keregte meg a városi tanácsot, hogy a főorvosi jelentés értelmében Ludas-pusztán szükségessé vált két ártézi kút fúratása iránt sürgős intézkedés tétessék.

— **Összetépett fekete-sárga zászló.** Érdekes esemény színhelye volt szombaton a zentai iparkiallítás helyisége. A többi tárgyak közt ki van állítva itt a »Mercur« hajó miniatűr modellje is. A kiállítást látogató közönség eleitől fogva rossz szemmel nézte, hogy ezen a hajón **fekete-sárga** zászló okvetetlenkedett. De csak okvetetlenkedett, mert egy magyar ifju ma egyszerűen, de annál alaposabban eltávolította a zentai kiállításhoz ezt a szégyenfoltját. Mint zentai tudósítónk jelenti, a kiállítás helyiségeit ma zsufolásig megtöltötte a látogató közönség. Egyszer csak kivált a közönség sorából egy **Oláh János** nevű egyetemi hallgató, a Mercurt ábrázoló hajócskához lépett és a fekete-sárga zászlót lekapva róla, **darabokra tépte.** A terembiztosok nagy zajt csaptak, fenyegetőleg fogták körül a fiatalembert, de az egész közönség ennek pártjára állt s a biztosok tanácsosabbnak látták egyszerűen elereszteni. A fekete-sárga zászló pusztulásá-

ról meglepődéssel értesült a zentai közönség.

— **Közkórházunk július havi gyógydíjairól,** A belügyminiszter megküldte a város tanácsának a július havi kórházi gyógydíjak számadásait, a mely szerint az állam kincstár terhére 4829 kor. 14 fillért és az országos betegápolási alap terhére 4557 kor. 48 fillért utalványoz ki a városi házi pénztár javára.

— **Halál idegenben.** A helybeli rendőrséget táviratilag értesítették, hogy **Kovács Gáborné** szabadkai m. á. v. főkalauz neje Csiz fürdőben, a hol mint fürdővendég tartózkodott hirtelen elhunyt.

— **A ludasi plébános kérelme.** Lucsics Jakab, ludasi plébános kérelmet intézett a tanácshoz, hogy a ludasi plébánia épület használhatatlan állapotban levő kályhái és kemenczéi ujjakkal cseréltesse nek föl.

— **A gyámpénztári közös kamatkulos megállapítása** végett a belügyminiszter körrendeletet intézett az összes árvaszókekhöz, a mely szerint a kamatok kiszámításánál ezen-tul csak a tizedrészek veendőek figyelembe, a fennmaradó összegek pedig a gyámpénztári tartalékalap javára irandók. A körrendelet ma érkezett le a szabadkai árvaszókekhöz.

— **Hiányos bérleti föltételek.** Gabrics Péter városi gazda jelentést tett a tanácsnak, a melyben azon bérleti föltételek hiányosságainak pótlása végett, a melyek a város tulajdonát képező és egy évi időtartamra haszonbérbe adandó földekre vonatkoznak, sürgős intézkedést kér.

— **Ajánlkozó vállalkozó özég** Pohl és Strisch budapesti betonépítési vállalkozó cég most érkezett beadványában arra kéri a tanácsot, hogy arra az esetre, ha a közbiztonsági hid építési munkálataira pályázat nem iratnók ki, kérelmező özéget szólítsa fel az építési munkákra vonatkozó ajánlat megtevésére.

— **A nagyréti kaszálók.** Kovács Ferenc és társai ajánlatot tettek, hogy hajlandók a város tulajdonát képező nagyréti kaszálót lekaszálni, a szénatermést betakarítani és kazalokba rakni a termés felerészének részükre leendő átengedése fejében.

— **A oselédleány kalandja.** Institorisa Julia szobaleánynak tegnap este, a mint szüleinek II. körü lakásáról szolgálatadójának a piactéren levő lakása felé tartott, az új gyalogsági honvédlaktanya előtti téren három ismeretlen legényember utját állta és egyik oldalba lökte. A leány a nem várt támadásra nyugodtan kérte bántalmazóit, hogy engedjék békésen utjára, mire a brutális legények egyike botjával fejbe vágta, úgy hogy homlokán egy 5 cm. hosszú sebet ejtett. A megtámadott leány sikoltozására nagy csődület támadt, miközben a három legénynek sikerült észrevétlenül elillanni. A sebesültet a mentők vették ápolás alá s az első segély után hazaszállították.

— **Az évődés vége.** Varga András helybeli paraszt legénynek, mialatt Juhász Katalin nevű leányszóval társalgott, megtetszett a leány szép arany fülbevalója. Kezdetben tréfálkozva kérte a leányt, hogy adja neki a fülön függőjét, és mikor a leány semmikép sem mutatkozott hajlandónak, hogy kedvelt ékszerétől megváljon, a legény egyszerre csak a szép szavak helyett az erőszakhoz folyamodott és kitepte a függőt a leány füléből. A károsult panaszára a rendőrség megindította az eljárást a veszedelmes udvarló ellen.

— **Tolvajjárás Nagy-Fény pusztán.**

Vasárnap virradóra tolvajok járták be a nagy-fényi gazdaságokat és az eddig érkezett feljelentések szerint Basch József földbirtokos tanyájáról 60 korona értékű szárnyas jószágot, egy nagy gép ponyvát és különféle evőeszközöket, továbbá Rádics Dusan földbirtokos tanyájáról 40 korona értékű apró jószágot vittek el. A rendőrség erélyesen nyomozza a tetteseket.

— **Blokkázás.** Borán János panaszt tett a rendőrségnél, hogy Sötét György és néhány társa a Széchenyi-téri kakas iskola előtti téren tegnapelőtt este megszurkálták.

— **Megszökött a büntetés elől.** Tapodi Máté Anna cseléd nem valami núségesen kezelte gazdájának Braun Izsó zentai nagykereskedőnek gabonáját, mert négy társával több mint 2000 korona értékű búzát és kukoriczát lopott el annak magtárából. Gazdája feljelentette a hűtlen cselédet, ez azonban jobbnak látta még a vizsgálat folyamán megszökni a biztos büntetés elől. A szabadkai kir. törvényszék most országszerte közzéteti a cselédkönyvével elsökött tolvajt.

— **Anyakönyvi hírek.** *Meghaltak:* Vukov Szaniszlóné Szenté Viktor 81 év, Polyakovics Pál 1 hó, Kuluncsics Gizella 10 hó, Virág Dániel 44 év, Sztantics Éva 2 órá, Kalmár Gáspárné Czabai Róza 68 év, Barta Pálné Gulyóczy Márta 73 év, Tápai Gizella 14 hó, Keserű Mária 6 hó, Bulyovcsics Katalin 2 hét. Született 38, 20 fiu, 18 leány. Eljegyzés Sabics István Bosnyák Mariát, Paterek András Maczkó Veronát, Tót Lukács Kovács Veronát, Czviin Boldizsár Sztantics Erzsébetet. Házasság Pletikoszics Márton Sztipics Anasztáziával, Streisinger Izidor bórkereskedő Major Etellel, Licht Miksa kárpitos mester Singer Erzsébettel.

TANUGY.

A Báos-Bodrog megyei tanítók egyesülete a zentai kiállítás alkalmából, mint már jeleztük, Zentán tartotta meg ez idei nagygyűlését, melyen mintegy 150 megyei tanító jelent meg.

A nagygyűlés elnöke Molnár Ferencz, bezdáni tanító volt. Az elnök megnyitván az ülést, beszámolt az egylet mult évi működéséről, majd bejelentette, hogy Zsilinszky államtitkár a nagygyűlést sürgönyileg üdvözölte és indítványozta, hogy táviratilag köszönjék meg az üdvözlést és hogy Gräff Nikkáz megyei tanfelügyelőhöz, ki betegsége folytán a gyűlésen nem jelenhetett meg, kir. tanácsossá történt kinevezése alkalmából a nagygyűlés üdvözlő táviratot küldjön. Ezzel aztán a nagygyűlést megnyitottnak nyilvánította és fölkerlte a járáskörök eladóit, hogy ők számoljanak be a lefolyt évi működésükről.

Ennek megtörténte után a nagygyűlést megelőző napon tartott választmányi ülésen elfogadott határozati javaslatok: 1. a népiskolai szakszerű felügyelet, 2. a rajzoktatás a népiskolában és iparostanonciskolában, 3. a házi ipar meghonosítása című kérdések adattak elő.

Az 1. tételt helyesen és bőven megvilágítva **Novoszel János**, a 2.-at **Harasztí Gyula** és a 3.-at **Zabik László** tanítók ajánlották elfogadásra a nagygyűlésnek, mit aztán a helyes indokolás folytán a nagygyűlés el is fogadott, sőt másnap az orsz. tanítói gyűlés magáévé tette és a közokt. miniszterhez felterjeszteni határozta. Ezek voltak a tanácskozás lényeges tárgyai és aztán vala-

mivel 12 óra után a nagygyűlés be lett fejezve.

Társasbédre a »Magyar Király« szállóban gyülekeztek ezután népünk napszamosai, melyen városunk tanügybarátai is résztvettek. Felköszöntőket mondottak az ebéden: Dudás Lajos Ó felségére, Molnár Ferencz a közökt. miniszterre. Felköszöntötték még Molnár elnököt, Latinovits Frigyeszt, Szűcs Lajost, Schmausz Endrét és a vendégeket együttesen. Ennek végeztével a tanítók legtöbbször a kiállítást tekintette meg.

SZINHÁZ.

Mükedvelői előadás.

A folyó évben érettségit tett ifjak egy része és a helybeli mükedvelő fiatalság néhány lelkes tagja mutatta be szombaton este tehetségét a jótékony cél érdekében. Nagy feladatra vállalkoztak: Szabadka város műértő közönségének egy élvezetes estét akartak megszerezni Herczeg nehéz, de igen kedves színművének: »A dolovai nábob leánya«-nak előadásával.

A darabnak minden szerepe, de különösen Tarján Gida szerepe valóságos erős tanulmány, s a mükedvelők — kevés kivétellel — igen szépen megfeleltek vállalkozásuknak.

A rendező, női és férfi szereplők dicsőítőleg juttatták érvényre tehetségüket, s a legjobb akaratú igyekezet jellemző volt ugy az alakítások, mint a kiállítás s általában az egész egyöntetű, folyékony kedves előadásban.

A czímszerepet *Szente Mariska* kisasszony teljes tudásával játszotta meg s bájos megjelenése, kedves személyisége a legszebb Joób Vilma volt. A hölgyek között még különösen *Wagner Janka* kisasszony igen kedves és találó Szentirmaynéja és *Körtvélyessy Katicza* Domaháznénja érdemelnek dicsőítet.

A férfiszerepek legnehezebbikét *Szabados Aladár*nak — mükedvelőtől nem várt értékes Tarján Gidáját feltétlen elismerés és tapsvihar kísérte az egész előadáson keresztül. *Tary Tibor* fesztelen, találó Loránt hadnagya, *Fenyves Ferencz* Biliczkyje, *Magyar Arthur* (Merlin) *Tanai Béla* (Miska), *Bárna Ferencz* (Joób) és a többi férfi szereplők is említést érdemlő, érdekes mükedvelői alakítások voltak. Külön kell megemlítenünk *Czakó Lajos* igen ügyes, alakítását, melyet Szentirmay szerepében nyújtott.

Kár, hogy a színház félig is alig telt meg, s hogy épen azokat nem láttuk ott, kik egyébként jótékonyaságukról a leginkább ismeretesek, s így a jótékony cél a fáradozások daczára is csak igen csekély támogatásban részesülhet.

Törvénykezés.

A Zsoldos-féle bünper.

Régóta huzódó bünperben ítélkezett ma a szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa.

A múlt év elején a bpesti IV. ker. kir. járásbírósa előtt Zsoldosné Ivánkovics Eszter szabadkai lakosnő egy 2400 koronáról szóló kötelezvényt peresített, a mely néhai Czrenkovics Kálmán szabadkai földbirtokos elírásával volt ellátva. Az elsőfoku bíróság megis ítélte a felperesnek a kötelezvényen kitett összeget az aláíró örökösei ellenében. Az ügyben azonban időközben váratlan fordulat állott be, mert polgári a perbeli egyik

tanu *Wachtler János* a szabadkai rendőrség előtt azon vallomást tette, hogy a polgári bíróság előtt tett vallomása hamis volt, a mennyiben a kötelezvény peresítőjének férje Zsoldos Györgynek rábírására ő írta a kötelezvény alá Czrenkovics Kálmán nevét s az okirat tanui *Pintér csuszpajz János* és *Szabó Csáresz Mátyás* nevei is ilyen uton kerültek az okiratra.

A kir. ügyészség ennek folytán Zsoldos Györgyöt, Zsoldos Györgyné szül. Ivánkovics Esztert, *Pintér csuszpajz János*, *Wechtler Jánost* és *Szabó Csáresz Mátyást* magánokirat hamisítás és hamis tanuzás büntette miatt vád alá helyezte.

A bünper tárgyalása több ízben elhalasztás után ma befejeztetett. A tanács elnöke *Szerdahelyi Sándor*, szavazó bírái dr. *Costán Miklós* és dr. *Aczél Gyula*, jegyzője *Gramling Kornél* voltak. A vádhatóságot dr. *Papp János* kir. alügyész képviselte.

A tárgyalás során Zsoldos György azzal védekezett, hogy Czrenkovics Kálmán elhalt nagybátyjának régi tartozása fejében adta neki a kötelezvényt, a mely védekezését azonban a tanuvallemások megdöntötték.

A kir. ügyész, véd-, továbbá dr. *Singer Simon* ügyvéd, dr. *Winkler Elemér*, Nagy Ödön és Salamon Viktor ügyvédjelöltek védebeszései után a kir. törvényszék meghozta az ítéletet, a mely szerint Zsoldos Györgyöt magánokirathamisítás és hamis tanuzás büntette miatt **9 hónapi börtön**, továbbá 100—100 korona 5—5 napi fogházra átváltoztatható pénzbüntetésre és 3 évi hivatalvesztésre, Zsoldos Györgyöt magánokirathamisítás büntette és háromrendbeli hamis tanuzás büntetésere való felbujtás miatt **1 évi és 6 hónapi börtön** és 200—200 kor. 10—10 napi fogházra átváltoztatható pénzbüntetésre, *Wachtler Jánost* **2 hónapi fogház** és 2 napra átváltoztatható 40 kor. pénzbüntetésre, *Pintér csuszpajz Jánost* és *Szabó Csáresz Mátyást* **6—6 hónapi börtön** és 60—60 korona 3—3 napi fogházra átváltoztatható pénzbüntetésre ítélte.

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorologiai intézet távirati jelentése.) E hó 25-ére meleg száraz időjárás várható.

A megye termése.

A buza cséplését is sok helyen befejezték már. A minőség többnyire megfelelő, a szem nagy átlagban aczélos, szép piros színű és teljes sulyu. Az eddigi adatok szerint a termés hozam holdankint 6—12 mtmázsa között váltakozott, sulya pedig 75—83 kgramm, sőt sulyosabb is. A szalmatermés kielégítő. Összesen 4,237.300 métermázsa termés várható.

A rozs cséplési munkálatai is a befejezéshez közelednek. A termés ugy mennyiség, mint minőségre nézve kielégítő; a szemek általában szépek és eléggé sulyosak. Apró szemű rozs csak szórványosan fordul elő. A termés átlaga 6—10 mmázsa, sulya 65—77 kig terjed. A szalmatermés megfelelő. A termés 182,1000 métermázsa tehető.

Az árpa cséplése is befejeztetett nagy részt. A minőség mint a mennyiség nagy átlagban kielégítő, sőt némely helyen a remélnél is jobb. A termés hozam átlaga holdankint 6—12 métermázsa, sulya 60—70 kgramm. Az összertermés mennyiségét 475.900 métermázsa tesz ki.

A zab cséplése is folyamatban van. Ez is

kielégítő ugy mennyiségre, sőt sok helyen nem remélt dus termést kaptak. A szalma-termés is szintén nagyon jó. A termés hozam holdankint 6—12 métermázsa, sulya 40—53 kgramm. Az összertermés 1,785.800 mtmázsa.

A tengeri egy kissé elfonyadt a homokos talajon a nagy hőség következtében. Erőt kíván.

A korai burgonya fajták több helyen már érettek. A termés hozam kielégítő. Néhol peronospora észlelhető.

A czukorrépa a nagy szárazság következtében itt-ott elsárgult, felmagzott, s gyomosodik, mindazonáltal kielégítő termést várnak. A takarmányrépa növést is akadályozza a nagy hőség.

A Szőlő kielégítő termésre nyújt kilátást. A kevésbé gondosan kezelt szőlőkben a peronospora és odium felléptek, terjedésüket lehetőleg gátolni igyekeznek.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Jobb kínálat mellett elkelt 40.000 métermázsa buza, kezdetén nyugodt, változatlan, zárlat felé 2 és fél fillérig olcsóbb áron.

A többi terményekben nem volt változás.

A határidő-üzlet változatlan áron zárult, csupán zab és tengeri emelkedett,

	Kezdeti	Változás
Buza májusra	—	—
Buza okt.-re	729	731—729
Buza apr. 1904	760	761—760
Rozs		
Rozs okt.-re	614	616—614
Rozs		
Zab májusra	—	—
Zab		
Zab okt.-re	550	551—550
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júliusra	625	628—626
Tengeri aug.-ra	615	618—612
Tengeri májusra	512	518—515
Répe aug.-ra	11'00	11'00—11'10
Répe		

Helyi gabona árak.

Mérsékelt kínálat és ugyanoly vételkedv mellett forgalomba került 1000 mtm. buza 7.—7.10 koronás áron.

Zabban élénkebb kínálat fejlődött és tartózkodási vételkedv mellett elkelt 800 mtm. 4.90 koronáért.

Tartózkodó vételkedv mellett árpa 4.80 és rozs 5.60 koronás áron kelt el.

Jó minőségű tengerit 5.80—6.— koronáért vásárolták.

Idegnek Szabadkán.

augusztus 24.

Nemzeti Glied Jac utazó Bpest. Kovács Imre utazó Bpest, Vécsey I. rkapitány Ujvidék, Rosenberg Izidor keresk. Szeged, König Adolf utazó Bécs, Rauman Adolf tisztviselő Bpest, Ofner Ödön gazdálkodó Moholy Weisz Lipót és neje magánzó Kaposvár, Mayer Imréné és fia szállodás Ujvidék, Dr. Harsány Gáspár földbirt. Baracs pusztá, Pápay József földbirt. Pest megye.

Polgári: Györi Imre B. Topolya. Kovács Sándor O-Morovicza, Gráli Dezső Gombos, Grosz Béla utazó Bpest, Pintér M. utazó Zenta, Lówy Gusztáv Bpest, Klein Ferencz Zombor, Weiszberger I. Madaras, Fekete Károly Baja.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE